
Штучний інтелект як інструмент розвитку проєктної діяльності на уроках технологій

Людмила Синиця,
методист Центру методичної та аналітичної роботи
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
sinitsaludmyla@gmail.com

Актуальність. У сучасному освітньому просторі України впровадження концепції Нової української школи (НУШ) передбачає формування ключових компетентностей учнів, розвиток креативності, критичного мислення та цифрової грамотності. Водночас стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту створює нові можливості для організації навчальної діяльності, перетворюючи цифрові інструменти на ресурс, що може підтримувати індивідуалізацію навчання, моделювання освітніх проєктів та інтеграцію дослідницької діяльності учнів.

Державний стандарт базової середньої освіти визначає обов'язкові результати навчання, що включають формування ключових і предметних компетентностей, розвиток здатності до самостійного прийняття рішень, аналізу інформації та роботи в команді [1]. Поєднання принципів НУШ із можливостями штучного інтелекту (ШІ) дозволяє створювати сучасне освітнє середовище, у якому учні не лише отримують знання, але й навчаються застосовувати їх у проєктній та дослідницькій діяльності, реалізуючи навчальні результати відповідно до державного стандарту.

У сучасних умовах цифровізації освіти технологічна освітня галузь стикається з необхідністю оновлення методичних підходів до організації освітнього процесу. Проєктна діяльність традиційно виступає ключовою формою реалізації змісту технологічної освіти, оскільки передбачає активну, цілеспрямовану та самостійну роботу учнів із створення матеріального або інтелектуального продукту [2]. Сучасні учні функціонують у цифровому середовищі, де інструменти штучного інтелекту стають повсякденними ресурсами для обробки інформації, генерації контенту та моделювання результатів творчої діяльності.

Інтеграція штучного інтелекту в проєктну діяльність має на меті не заміну творчого процесу, а його оптимізацію та розширення креативних можливостей учнів. Використання сучасних алгоритмічних систем дозволяє підтримувати пошук ідей, візуалізацію концепцій, створення прототипів і аналіз варіантів, що значно підвищує ефективність освітнього процесу і формує ключові компетентності учнів, включно з креативністю, критичним мисленням і цифровою грамотністю [3].

Теоретичні засади використання ШІ у проєктній діяльності. *Пошук ідей є одним із найскладніших етапів проєктної діяльності, оскільки учні часто обмежені власним досвідом або колом асоціацій. На цьому етапі ШІ може бути асистентом, пропонуючи численні концепції виробів із врахуванням матеріалів, функціональних особливостей та стилю. Сформульовані учнями запити до ШІ дозволяють отримати широкий спектр ідей, які стимулюють експериментування та підвищують рівень дивергентного мислення [3]. На етапі візуалізації задуму ШІ здатний швидко створювати ескізи, попередні моделі та варіанти кольорових*

рішень, що дає змогу оцінити композиційні та функціональні характеристики виробу ще до початку практичної роботи. При формулюванні запитів учні можуть уточнювати бажані параметри: наприклад, «згенеруй медальйон із мотивами косівської кераміки, адаптований для сучасного дизайну» або «підбери колірну гаму та орнамент для декоративного аксесуару». *Прототипування та планування технологічного процесу також значно спрощуються завдяки ШІ.* Системи можуть запропонувати оптимальну послідовність операцій, визначити необхідні матеріали та інструменти, а також спрогнозувати потенційні труднощі при виготовленні. Крім того, *на етапі оцінки та вдосконалення ідей ШІ допомагає аналізувати практичність і ергономіку виробу, пропонуючи альтернативні конструктивні рішення та варіанти форм.* Такий підхід формує критичне мислення, здатність відбирати й оцінювати інформацію, а також розвиває вміння адаптувати запропоновані варіанти до власного творчого задуму.

Таким чином, теоретично ШІ слугує не заміною учнівської творчості, а ресурсом для її поглиблення, стимулюючи системне та креативне мислення на всіх етапах проєктної діяльності.

Правила роботи учнів зі штучним інтелектом у проєктній діяльності

Використання інструментів ШІ на уроках технологій потребує не лише технічної грамотності, але й усвідомленого підходу до взаємодії з алгоритмами. Для забезпечення ефективного та безпечного застосування ШІ доцільно формувати в учнів навички користування правилами, що регламентують роботу з цифровими інструментами.

1. Усвідомлено формулювати завдання або запит для ШІ, ураховуючи мету проєкту, матеріали, функції та цільову аудиторію виробу. Це дозволяє отримувати релевантні та корисні результати.

2. Не слід сприймати результати, згенеровані ШІ, як готовий ідеальний продукт. Необхідно оцінювати запропоновані рішення, порівнювати їх із власним задумом і перевіряти відповідність реальним умовам виготовлення.

3. Використання ШІ має доповнювати, а не замінювати ручну діяльність. Наприклад, ескіз, створений алгоритмом, може стати основою для ручного прототипування, моделювання чи виготовлення виробу.

4. Дотримуватися академічної доброчесності, усвідомлюючи, що **результати від ШІ є частиною власної творчої роботи й потребують інтерпретації та переосмислення.** Експериментування і адаптація варіантів, запропонованих ШІ, дозволяє формувати власне авторське бачення.

5. Пам'ятати про безпеку й етичність: використовувати перевірені сервіси, уникати введення особистих даних і дотримуватися правил безпечного користування цифровими інструментами.

Дотримання цих правил забезпечує усвідомлене та відповідальне використання ШІ, формує критичне мислення, цифрову компетентність, здатність адаптувати технології до власних навчальних і творчих цілей.

Практичне впровадження ШІ. Практичне застосування штучного інтелекту можна наочно продемонструвати на прикладі **створення сучасного авторського оберега з елементами традиційної косівської кераміки.** Саме таку практичну вправу було запропоновано під час проведення вебінару для вчителів мистецької та технологічної освітніх галузей «Традиція як код: як вивчати українську майстерність у сучасній освіті», що відбувся в межах циклу семінарів «Код традиції: українська майстерність, що звучить по-новому». **Мета вправи –**

продемонструвати можливості інтеграції інструментів штучного інтелекту в процес осмислення культурної спадщини та розроблення авторського продукту на основі традиційних мистецьких практик. На першому етапі учасники вебінару здійснювали дослідження історичних джерел: аналізували походження косівської кераміки, її характерні кольорові поєднання, орнаментальні мотиви, символіку та типологію виробів, які виготовлялися традиційно. Такий підхід сприяв формуванню цілісного розуміння культурного контексту, художніх особливостей і семантики декоративних елементів, що стало підґрунтям для подальшої творчої діяльності. Наступний етап передбачав визначення ключових елементів традиційної косівської кераміки, які доцільно інтегрувати в авторський продукт. Водночас учасники аналізували його сучасне функціональне призначення: **виріб мав бути не лише естетично виразним, а й практично значущим, актуальним і привабливим для визначеної цільової аудиторії.** У процесі концептуалізації формулювалася основна ідея майбутнього продукту, окреслювалася його авторська новизна у формі, змісті та функціональному призначенні. Таким чином, відбувалося поєднання традиційної образності із сучасними потребами суспільства.

Як приклад було розглянуто створення авторського оберега для воїнів. Поєднання архаїчної техніки ритування із сучасними символами захисту дало змогу створити концепцію виробу, що синтезує історичну традицію та актуальне смислове наповнення. За допомогою інструментів штучного інтелекту учасники вебінару генерували варіанти візуалізації медальйона, аналізували композиційні та кольорові рішення, уточнювали пропорції, добирали декоративні елементи та здійснювали коригування форми до оптимального варіанта (рис. 1). Важливо, що згенеровані результати не сприймалися як остаточні, а ставали основою для подальшого обговорення, критичного аналізу та творчого доопрацювання.

Рис. 1. Візуалізація авторського оберега

Отриманий у межах вебінару досвід може бути адаптований та впроваджений у практику навчання учнів. Учитель, використовуючи аналогічний алгоритм роботи, може організувати проєктну діяльність школярів: від дослідження культурної спадщини – до створення власного авторського виробу з використанням цифрових інструментів. **При цьому важливо забезпечити педагогічний супровід, спрямований на формування критичного ставлення до результатів, згенерованих ШІ, та усвідомлення їх як допоміжного ресурсу.** Такий підхід переконливо демонструє, що інтеграція штучного інтелекту в проєктну діяльність дає змогу органічно поєднати дослідження культурної спадщини, творчий пошук і сучасні цифрові технології. У результаті формуються не лише предметні вміння, а

й креативність, цифрова компетентність, здатність до аналізу та рефлексії. Учні не лише отримують готовий результат, а й здійснюють відбір запропонованих варіантів, адаптують їх до власного задуму, удосконалюють і реалізують індивідуальну концепцію, що відповідає принципам компетентнісного навчання.

Висновок. Інтеграція штучного інтелекту в проєктну діяльність на уроках технологій сприяє розвитку креативності, критичного мислення, цифрової грамотності та навичок планування. Використання ШІ на різних етапах проєкту – від пошуку ідеї до візуалізації – підвищує мотивацію учнів і дозволяє формувати сучасні компетентності. Ефективність застосування ШІ залежить від усвідомленого педагогічного супроводу, поєднання цифрових інструментів із традиційними методами практичної діяльності та критичної оцінки запропонованих рішень. Штучний інтелект у такому контексті виступає помічником, що розширює можливості навчання та стимулює розвиток творчого потенціалу учнів.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Служба освітнього омбудсмена України. Штучний інтелект в освіті: статистика використання та рекомендації 2025 р. URL: <https://eo.gov.ua/shtuchnyy-intelekt-v-osviti-statystyka-vykorystannia-rekomendatsii-shchodo-zastosuvannia-ta-iak-obraty-bezpechnyy-instrument/2025/10/16>

Підготовка до НМТ. Harry Potter. Quidditch

(за матеріалами заходу, проведеного під час предметного тижня з іноземних мов)

*Ольга Алексєнко,
заступник директора з навчально-виховної роботи,
учитель англійської мови Комунального закладу
«Харківський ліцей № 26 Харківської міської ради»,
Olgaalex262019@gmail.com*

Підготовка до НМТ з іноземної мови сьогодні є актуальним викликом для учнівства, адже вимагає не лише знання лексики та граматики, а й уміння працювати з тестовими форматами, аналізувати інформацію та ефективно розподіляти час. Саме тому для мене, як для вчителя-практика, важливо інтегрувати елементи підготовки до тестування в освітній процес системно та практично.

Цей урок органічно вписався в предметний тиждень іноземних мов, оскільки поєднав тематичний зміст із форматом завдань НМТ, сприяючи розвитку ключових мовних компетентностей. Такий підхід дозволяє учням/ученицям не лише закріпити навчальний матеріал, а й усвідомити його практичну цінність у контексті майбутнього оцінювання.